

Sygn. akt V KK 321/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Dołhy (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski

SSN Jarosław Matras (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wełpa

w sprawie **Z. M.**

skazanego z art. 190 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 25 listopada 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego

w P.

z dnia 24 lutego 2014 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego

w P.

z dnia 2 października 2013 r.

uchyła zaskarżony wyrok oraz poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego w P. i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i w zw. z art. 518 k.p.k. postępowania karne wobec oskarżonego umarza, zaś kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 października 2013 r., sygn. akt [...], Sąd Rejonowy w P. uznał oskarżonego Z. M. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. popełnionego w dniu 14 marca 2013 r. w P. i skazał go na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wykonanie tej kary warunkowo zawiesił na okres 4 lat, a nadto zobowiązał go do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu.

Wyrok ten został zaskarżony przez prokuratora na niekorzyść oskarżanego w zakresie środka probacyjnego, i po jego rozpoznaniu Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 24 lutego 2014 r., sygn. akt [...],

zmienił zaskarżony wyrok w odniesieniu do podstawy prawnej nałożonego obowiązku oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach sądowych; w pozostałym zakresie wyrok został utrzymany w mocy.

Kasację od tego wyroku na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu: rażące naruszenie przepisów prawa karnego procesowego - art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., polegające na rozpoznaniu sprawy w postępowaniu odwoławczym i utrzymaniu częściowo w mocy wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 2 października 2013 r., skazującego Z. M. za czyn z art. 190 § 1 k.k., podczas gdy oskarżony ten zmarł przed wydaniem przez Sąd Okręgowy w P. wyroku, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 2 października 2013 r., dot. Z. M. i umorzenie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co skutkowało jej uwzględnieniem w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Z odpisu skróconego aktu zgonu wynika, że Z. M. zmarł w dniu 14 stycznia 2014 r. (k. 116 akt sprawy), a zatem przed uprawomocnieniem się wyroku skazującego, co nastąpiło w dniu 24 lutego 2014 r. Jest również bezsporne, że w dacie orzekania sąd II instancji o tej okoliczności nie miał wiedzy, co jednak nie ma żadnego znaczenia w kontekście charakteru przeszkody procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. Fakt śmierci oskarżonego skutkuje bowiem co do zasady – zgodnie z normą art. 17 § 1 k.p.k. – umorzeniem postępowania

karnego w każdej jego fazie (wyjątkiem jest sytuacja, gdy po rozpoczęciu przewodu sądowego istnieją podstawy do stwierdzenia okoliczności wymienionych w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. – art. 414 § 1 k.p.k.), a zatem, skoro okoliczność ta nastąpiła przed datą uprawomocnienia się wyroku skazującego, to zaistniało uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., które powinno skutkować uchyleniem wyroku sądu I instancji i umorzeniem postępowania, niezależnie od tego, czy było ono znane sądowi II instancji. Jedynie w sytuacji, gdyby sąd odwoławczy zmienił wyrok i uniewinnił oskarżonego z uwagi na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1 lub 2 k.p.k., to ujawnienie faktu śmierci oskarżonego w dacie orzeczenia tego sądu nie stanowiłoby powodu do uchylenia wyroku i umorzenia postępowania (art. 439 § 2 k.p.k.).

Skoro zatem sąd II instancji takiego rozstrzygnięcia nie wydał, to konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku sądu I instancji i umorzenie postępowania karnego z powodu śmierci oskarżonego. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu jest oparte na treści art. 632 pkt 2 k.p.k.